

राज्य शासकीय कर्मचारी गट विमा योजना १९८२
विलंबाने प्रदान करण्यात आलेल्या विमा / बचत
निधी रकमेवर व्याज देणेवाबत

महाराष्ट्र शासन,

वित्त विभाग,

शासन निर्णय क्रमांक: गावियो-१०.०८/प्र.क्र.३६/२००८/शासन हमी

मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.

दिनांक: ३० सप्टेंबर २००८

संदर्भ:- (१) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक: डीओआय-२०८१/४७०१/हडीएम-५, दि. २६ एप्रिल, १९८२
(२) शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक गावियो-११८३/प्र.क्र.६६/४८/प्रशा-५, दि. २८ फेब्रुवारी, १९८६
(३) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक गावियो-११८५/प्र.क्र.३५२/४८/प्रशा-५, दि. ७ मे, १९८६
(४) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक: गावियो-१०९२/प्र.क्र.२/१२/लेर्विं, दि. २७ मे, १९९२

प्रस्तावना

महाराष्ट्र राज्य शासकीय कर्मचारी गट विमा योजना, १९८२ ही संदर्भ राज्य शासकीय कर्मचाऱ्यांना मे १९८२ पासून सकतीने लागू करण्यात आलेली आहे. ही योजना स्वयंस्पष्ट व स्वयंपूर्ण असून कर्मचाऱ्यांका किंवा त्यांच्या वारसांना / कुटुंबियांना अनुज्ञेय असलेल्या विमा निधी / बचत निधी मध्येल रकम प्रदान करण्यावाबतच्या तरतुदी योजनेच्या परिक्षेप ११.१ ते ११.९ मध्ये विलंबेच्या आहेत. असे असूनही राज्य शासनाच्या विधिविध विभागातून / कार्यालयातून सेवानिवृत्त होणाऱ्या कर्मचाऱ्यांना, सेवा संपूर्णात आलेल्या कर्मचाऱ्यांना अथवा सेवेत असाऱ्याना अकाली निधन झालेल्या कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना / कुटुंबियांना गट विमा योजनेतील प्रदेश रकमा भंजूर करण्यावाबतच्ये आदेश काढल्यास तसेच मंजूरीनंतर प्रदेश रकमा देण्यात काही प्रकरणी बराच कालापव्याप्त होत असल्याचे आढळून आले आहे. या अनुरंगाने काही प्रकरणी संबंधित कर्मचारी अथवा कर्मचाऱ्यांच्या वारसांनी मा.लोक आयुक्तांकडे तक्रार केली होती. मा. लोक आयुक्त, महाराष्ट्र यांनी घोकशी केली या प्रकरणी संदोष विलंब झाला असल्याचे तोक आयुक्तांच्या नंबरेस आस्त्यामुळे व परिणामतः कर्मचाऱ्यांना / कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना अनावश्यक त्रास व नुकसान सहन करावै लागल्यामुळे मा. लोक आयुक्तांनी नुकसान भरपाई म्हणून संबंधित कर्मचाऱ्यांना अथवा त्यांच्या वारसांना विलंब कालावधीसाठी व्याज देण्याची शिफारस केली. या अनुरंगाने शासनाने संपूर्ण परिस्थितीचे पुनर्विनोकन करून नियत वयोमानानुसार सेवानिवृत्त झालेल्या कर्मचाऱ्यांना / सेवा संपूर्णात आलेल्या कर्मचाऱ्यांना अथवा सेवेत असलाना निधन पावलेल्या शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या वारसांना, त्यांचा वेळवितक दोष नसलाना प्रशासकीय घूर्कामुळे गट विमा योजनेच्या रकम पिल्लव्यास विलंब लागू असल्यामुळे, या विलंबावाबतच्या अगितकातेचा फायदा घेऊन जबरदस्तीने लिहून घेण्यात येते की, ते भविष्यात व्याजाची मागणी करणार. याहीत व संबंधित कर्मचारी नाईलाजास्तव तसे लिहून देतात. त्यानंतर बरेच तक्रारदार या कार्यालयात व्याज दिलेले नाही म्हणून तक्रार दाखल करतात. व प्रशासकीय कार्यालयाकडून कर्मचाऱ्यांने व्याज घेणार नाही असे लिहून दिल्यावाबत कल्पितात येते.

अ) काही प्रकरणी या कर्मचाऱ्याला / सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्याला विलंबाने रकमा अदा केल्या जातात त्यांचेकडून देश रकम प्रदान देण्याची आर्थिक परिस्थिती मुळ रकमा न विळाल्यामुळे आक्रीय अस्त्यंत विकट झाली असल्याने) त्यांच्या अगितकातेचा फायदा घेऊन जबरदस्तीने लिहून घेण्यात येते की, ते भविष्यात व्याजाची मागणी करणार. याहीत व संबंधित कर्मचारी नाईलाजास्तव तसे लिहून देतात. त्यानंतर बरेच तक्रारदार या कार्यालयात व्याज दिलेले नाही म्हणून तक्रार दाखल करतात. व प्रशासकीय कार्यालयाकडून कर्मचाऱ्यांने व्याज घेणार नाही असे लिहून दिल्यावाबत कल्पितात येते.

ब) काही कार्यालय सदर विलंब संबंधित कर्मचाऱ्याची बाबंदावर बदली होत असल्याने व हृतर प्रशासकीय कारणास्तव व कार्यालयाची घूर्क नम्ब्यामुळे विलंब झाल्याने व्याज देता येणार नाही असेही या कार्यालयाला कल्पितात.

क) महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेनिवे) नियम, १९८२ च्या नियम १२९ (अ) (ब) या तरतुदीनुसार संबंधित सेवानिवृत्त कर्मचाऱ्यांने विलंबाने प्रदान केलेल्या सेनिवे व उपदान रक्कमवर व्याज विळण्यावापत संबंधित प्रशासकीय विभागास अंज करण्यावाक्याती तरतुद आहे. असे अंज केल्यास विभागाकडून पुढा अडवाल खालील अधिकाऱ्यांकडून मागिलें जातात व स्थास विलंब होतो. भविष्य निर्याह निधी वेळावातीत मात्र रकम अदा करण्यास विलंब झाल्यास संबंधित कार्यालयाने कर्मचाऱ्यांने व्याजाकरिता इस्तंज अंज न करताही परस्पर व्याज उपलब्ध करून देण्याची तरतुद आहे.

याअनुरंगाने मा. उप लोकायुक्त यांनी महाराष्ट्र लोकायुक्त आणि उप लोक आयुक्त अधिनियम, १९७२ चे कलम १२ (१) मध्येल तरतुदीनुसार संदर्भ क्र. उलोआ/काम/२४१५/२००७ (टे-१७), दिनांक २ जुलै, २००७ च्या पत्रान्वये शिफारशी केल्या असून त्या शासनाने स्थीकारल्या आहेत. आता शासन असे आदेश देत आहे की,

शासन निर्णय

- महाराष्ट्र राज्य कर्मचारी गट विमा योजना १९८२ अंतर्गत शासकीय कर्मचाऱ्यांना किंवा त्यांच्या वारसांना / कुटुंबियांना गट विमा योजनेच्या रकमांमध्ये हा कर्मचाऱ्यांच्या घुर्कीमुळे / प्रशासकीय कारणास्तव / प्रशासकीय घुर्कीमुळे झाला याबाबतीत प्रत्येक प्रकरणी घोकर्जी करून ठरवावे. जर एका प्रकरणात विलंब एकापेक्षा अधिक कारणामुळे झाला असल्यास कोणत्या कारणामुळे किंतु विलंब झाला हे ठरवावे.

२. संवार्नित कर्मचाऱ्याला अनुजेय ठरणाऱ्या सर्व प्रकारच्या बाबतोत संबंधित कर्मचाऱ्याची थूक नसल्यास इतर कोणत्याही कारणामुळे विलंब झाल्यास त्यांना विलंबाकरता शासन निर्णयानुसार व्याज अनुशेय राहिल अशी स्पष्ट तरतुद केली घाहिजे. जरी काही प्रकरणात विलंब हा प्रशासकीय कारणास्तव झालेला नसेल किंवा त्याकरिता सुस्पष्टपणे जबाबदारी ठरवता येत नसेल किंवा भात्र विलंब कर्मचाऱ्यांच्या चूकीमुळे झालेला नसेल तरी त्या कर्मचाऱ्याला विलंबाकरता व्याज अनुशेय ठरले. जर एखाद्या प्रकरणात काही काळाचा विलंब हा संबंधित कर्मचाऱ्यांच्या चूकीमुळे झाला असल्यास अशा प्रकरणी तो कर्मचारी विलंबास जबाबदार असेल तो काळाक्षेत्री वगळून उर्वरित काळासाठी व्याज देण्यात यावे.

३. प्रशासकीय चूकीमुळे विलंब झाला असल्यास विलंबास जबाबदार त्या त्या अधिकाऱ्यांची जबाबदारी ठरवावी व त्याथेकडून रक्कम वसूल करण्यात यावी.

४. वर नमूद केलेल्या शिफारस क्र. तीनची कार्यवाही ही स्वतंत्रपणे करावी. संबंधित कर्मचाऱ्यांना देण्याऱ्या व्याजाऱ्या रक्कमेहा सदर चौकशीशी संबंध असू नये.

५. ज्या प्रकरणात विलंब झालेला आहे त्या प्रकरणात संबंधित कर्मचाऱ्याकडून विलंबाबाबत मारणी अर्जाची बाट न पाहता, सक्षम प्राधिकारी यांनी विलंबाऱ्याबाबतीत अहवाल प्रशासकीय विभाग किंवा सक्षम अधिकाऱ्यांकडे पाठवून त्यात विलंबाऱ्या बाबतीत प्रत्येक टप्प्यावर विलंब कोणत्या कारणामुळे झालेला आहे हे नमूद करून व्याज अनुशेय आहे की नाही याबाबत स्पष्ट अभिग्राथ घ्यावे व प्रशासकीय किंवा सक्षम प्राधिकारी यांनी व्याजाबाबत निर्णय घ्यावा व याबाबत जबाबदारी ठरवण्याचे स्वतंत्र आदंश घावे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.Maharashtra.gov.in या वेबसाईटवर उपलब्ध असून त्याचा संगणक सांकेतांक २००८०९३०३४४०३८००१ असा आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(एस.एस.गांगुडे)
कार्यासन अधिकारी, वित्त विभाग

प्रति,

राज्यपालाचे सचिव,

मुख्य मंत्र्यांचे सचिव,

सर्व मंत्री व राज्याभंत्री यांचे स्वीय सहाय्यक

मंत्रालयाचे सर्व विभाग,

महालेखापाल (लेखा व अनुजयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई

महालेखापाल (लेखा व अनुजयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर

महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई

महालेखापाल (लेखा परीक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर

अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई

निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई

सर्व विभागीय आयुक्त,

मंत्रालयीन विभागाखालील सर्व विभाग प्रमुख व कार्यालय प्रमुख

प्रबंधक, उच्च न्यायालय (मूळ शाखा) मुंबई

प्रवंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा) मुंबई

* सचिव, महाराष्ट्र लोकसेवा आयोग, मुंबई

* सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई

* प्रबंधक, लोक आयुक्त व उप लोक आयुक्त यांचे कार्यालय, मुंबई

विमा संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

संचालक, लेखा व कोषागार, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई (५ प्रती)

उप संचालक, लेखा व कोषागार पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/नाशिक

मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, नवी मुंबई

उप मुख्य लेखा परीक्षक, कोकण/पुणे/नागपूर/औरंगाबाद/नाशिक/झमराबती विभाग

सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी/उप कोषागार अधिकारी,

विशेष आयुक्त, महाराष्ट्र इंडी, कोर्पनिकस रोड, नवी मिल्नी

महासंचालक, महिती व जनसंपर्क महासंचालनालय, मंत्रालय, मुंबई (५००० प्रती)

वित्त विभागातील सर्व कार्यासन

निवड नस्ती, कार्यासन शा.हमी, वित्त विभाग

* पत्राने
